

“Ik heb heel veel mooie kansen gekregen”

Het valt niet mee om achterover te leunen als je zulke doorzetters van ouders hebt. Aan die pionieren ben je nu eenmaal schatplichtig. Je talent gebruiken is dus volstrekt vanzelfsprekend. Risico's nemen ook. Haar intens blauwe ogen lachen als ze het zegt. Zelfspot is een van haar vele sterke punten. Net als haar naaldhakken. Ze toont haar duizelingwekkende schoenen, waar we normaal alleen een glimp van zien als ze zich omdraait naar de weerman. “Ik heb ze alleen aan tijdens een uitzending! En vandaag speciaal voor jou.”
Het is inspirerend lunchen met journaliste en nieuwslezeres van het NOS Journaal: Eva Jinek.

Ten tijde van dit interview wist Eva Jinek nog niet dat ze de overstap zou maken naar WNL. Meer daarover is te lezen op pagina 7.

Annemiek Schrijver Dirk-Jan van Dijk

Haar ouders ontvluchtten als studenten het Tsjecho-Slowakije van 1968. Ze kwamen in Nederland terecht en maakten de oversteek naar Amerika, waar Eva werd geboren. In Tulsa, Oklahoma. Samen met broer Jan groeide ze op in Washington D.C. Toen ze elf was, besloten haar ouders terug te keren naar Nederland. “Verschrikkelijk vond ik dat op die leeftijd. Ik had ook nog echt de naïeve gedachte dat als ik me heel erg zou verzetten, het niet zou doorgaan.” Na de middelbare school koos Jinek voor de studie Amerikaanse geschiedenis. “Ik wist niet precies wat ik wilde worden, maar ik hield altijd al van lezen en schrijven. Van verhalen. Ik koos puur op gevoel voor een studie waar dat allemaal samenkwam.”

Stad met twee gezichten

Ze richtte zich vooral op de rassenverhoudingen in de Verenigde Staten en kreeg andere inzichten over Amerika. “Het Washington van mijn jeugd was eigenlijk nog een hele gesegregeerde stad. Niet wettelijk gezien natuurlijk, maar in de praktijk. Een stad met twee

gezichten: het blanke, welvarende deel en het vervallen - zwarte - deel. Het verschil was op sommige plekken zo abrupt; een kwestie van een straat oversteken en in een andere wereld terecht komen. De erfenis van het racistische verleden van de Verenigde Staten zag ik als kind met eigen ogen, maar kon dat natuurlijk niet plaatsen. Later, door mijn studie, kon ik de verbanden leggen en Amerika beter begrijpen.”

Om even op de zaken vooruit te lopen: is nieuws lezen in Amerika niet de ultieme droom voor een ambitieuze journalist?

Jinek vindt dat niet perse: “Alles wat ik heb, waar ik van houd, is hier. Maar het idee om ergens anders ter wereld helemaal opnieuw te beginnen, beschouw ik niet als iets onmogelijks. Door de ondernemingsgeest van mijn ouders heb ik geleerd dat het kan als het moet.” Toewijding, gretigheid en nieuwsgierigheid. Op die eigenschappen draait de motor van Eva Jinek. Hoewel ze in eerste instantie niet eens bemerkte dat ze belangstelling had voor journalistiek, stuitte ze op haar stoel toen ze een annonce zag voor een stageplek bij Charles Groenhuijsen, de toenmalige NOS-correspondent in de Verenigde

► Staten. Hij vroeg iemand met bovenmatige belangstelling voor Amerika, die de taal feilloos sprak. "Die advertentie schreeuwde me toe dat die baan speciaal voor mij was bedoeld!"

Uiteraard kreeg Eva die stage die ze met veel ijver tot succes maakte. Vervolgens ging ze bij de buitenlandredactie van het *NOS Journaal werken*. In 2008 verscheen ze voor het eerst voor de camera, als presentator van het *NOS Journaal op 3*. Later werd ze presentator van het reguliere *NOS Journaal*. In de nacht van 4 op 5 november 2008 presenteerde Eva samen met Philip Freriks de live uitzending van de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Het programma *Amerika Kiest* van de NOS werd rechtstreeks uitgezonden vanuit Washington D.C. In 2009 was Eva de centrale presentator tijdens de inauguratie van Barack Obama en afgelopen voorjaar deed ze, met Tim Overdiek, vanuit Londen verslag van het huwelijk tussen prins William en Kate Middleton.

Jinek: "Heel opwindend allemaal. Toen ik gevraagd werd om de Amerikaanse verkiezingsnacht te presenteren, had ik nog maar een paar maanden ervaring bij het *NOS Journaal op 3*. De lengte van die uitzending was zes, zeven minuten. De verkiezingsnacht was negen uur onafgebroken live televisie. De hoofdredactie van het *Journaal* heeft een enorm risico genomen om mij zo in het diepe te gooien. Maar ze hadden vertrouwen in mij en daar ben ik ze nog altijd heel dankbaar voor."

Persoonlijk heb ik erg genoten van Eva's ontwapenende verslaggeving vanuit New York in 2009 waar ze de viering van de 400-jarige relatie tussen Nederland en New York tijdens de NY 400 Holland on the Hudson uit de doeken deed. De manier waarop ze talloze taxichauffeurs, afkomstig uit alle windstreken op aarde, wist te ontlocken hoe ze zich 'thuis' voelden in The Big Apple, was ronduit ontroerend. Maar is het verslaan van het nieuws nu eigenlijk van levensbelang, of vooral een kwestie van entertainment? Ten eerste noemen we iets alleen maar nieuws als er toevallig een camera of correspondent op gericht is. De rest van de dagelijkse wereldgebeurtenissen valt daar buiten. En ten tweede hebben we met z'n allen afgesproken dat we iets alleen maar nieuws noemen als het slecht nieuws is. Logisch, vindt Jinek: "Zou jij het relevant vinden als ik zou melden waar er op dit moment geen files staan?" Nou, dat bedoel ik ook weer niet, maar slecht nieuws wordt ook nooit eens afgemeld. Zo weet ik niet beter dan dat de bossen in Suriname al sinds jaar en dag in lichterlaaie staan. Eva lacht: "Ja, dat is een goeie. Er gebeurt zoveel, en het gaat zo snel, tijd om alles af te melden hebben we niet. Maar nieuws is wat afwijkt van de norm. En enter-

tainment is het zeker niet. De wereld is zo complex, zonder te weten wat er om je heen gebeurt kun je jouw eigen wereld ook niet begrijpen."

Extra bulletins

Wie denkt dat een nieuwslezer aan het eind van een redactieproces mooi opgemaakt achter de presentatiedek gaat zitten en door de redactie vervaardigde tekstjes van de autocue leest, heeft het goed mis. "Iedereen die bij de NOS het nieuws presenteert, is in eerste instantie journalist. Je moet te allen tijde in staat zijn om gebeurtenissen te omschrijven, te duiden en de juiste vragen te stellen. Om een voorbeeld te noemen: de revolutie in Egypte. Ik presenteerde de dagjournaals toen het eind van de middag helemaal uit de hand liep op het Tahrir-plein. De hoofdredactie besloot terecht dat we live gingen uitzenden. Er was geen draaiboek. Alleen de beelden uit Egypte, de correspondent ter plekke en parate kennis. Het gaat erom dat je de kijker kunt meenemen. Dat kan alleen als je weet waar je het over hebt, zonder autocue of een voorbereid draaiboek." Het gerucht dat RTL altijd eerder bij de brandhaard is, is nonsens volgens Eva: "Bij alle grote nieuwsgebeurtenissen, in binnen- en buitenland, zijn wij er meteen bij. De schietpartij in Alphen aan de Rijn, de oorlog in Libië, de tsunami in Japan, het drama in Noorwegen: urenlang doen we rechtstreeks verslag of we breken voortdurend in met extra bulletins. Ik heb een aantal van die marathonzendingen zelf gedaan, en ik ben er trots op dat wij dat zo snel kunnen brengen en duiden."

Nachtzoen

Een jaar geleden maakte Eva kennis met het fenomeen radio: "Een verademing. Maakt niet uit hoe je eruitziet of erbij zit. Je hebt alle vrijheid om

iemand bijvoorbeeld door te zagen, of met je zachte krachten en belangstelling te openen. Of om te lachen!" Iedere maandagavond presenteert ze dus met zeer groot genoegen *Met het Oog op Morgen*. Maar nou nog eens wat. Een nieuwslezer moet betrouwbaar en neutraal blijven. Ook buiten de Journaalstudio. Dat heeft onder andere als consequentie dat Eva niet eens zou optreden in mijn *Nachtzoen* op Nederland 2, aan het eind van de avond. Terwijl menig politicus daar absoluut geen probleem in ziet. Is die prijs met keurslijf en masker niet wat al te hoog? Want laten we er niet langer omheen draaien: in dit gesprek is het niet de bedoeling dat we over Boobiegate praten (het uitgelekte filmpje uit 2009 waarin te zien was hoe Eva zich voorbereidde op een journaaluitzending, door haar kapsel en decolleté te schikken.) Ook de afwijzing bij haar *Nieuwsuur*-baan vanwege Jineks relatie met Bram Moszkowicz, is geen gewenst gespreksonderwerp. "Over al die onderwerpen heb ik eenmalig mijn zegje gedaan, en meer heb ik er niet aan toe te voegen. Wat mijn privéleven betreft: dat is allemaal geen geheim, maar dat betekent niet dat mensen daar nog meer over hoeven te weten. Ik word betaald om het nieuws professioneel te brengen, en weten wat ik in mijn vrije tijd doe of denk, leidt alleen maar af van die taak."

Maskers af

Dit gedeelte van onze lunch wordt merkwaardig. Met een interviewer die niets liever wil dan de maskers af en een ondervraagde die vanwege haar toevallige functie de persoonlijke luiken dicht wil houden. Maar hebben vrouwen in Jineks positie ook niet een extra verantwoordelijkheid als rolmodel voor meisjes? Wordt het niet tijd te laten zien dat succesvolle, ambitieuze vrouwen geen mannen meer

na hoeven doen? Maar hun eigenwijze zelf kunnen zijn? Eva kijkt schalks. Nieuwsgierigheid valt niet te temmen. Ze wil van mij weten wat mijn drijfveren zijn. Nou, dat de maskers af gaan dus. Dat een kijker voelt dat 'ie niet alleen is. Of gek. Want dat we allemaal sprekend op elkaar lijken. Dus zo'n gelekt filmpje is misschien wel winst. Nu weet de kijker dat de nieuwslezer een eigen smoel heeft en wordt het nieuws misschien daarvoor wel extra betrouwbaar. Jinek mijmert: "Weet ik niet... misschien wel menselijker. Ik zou liegen als ik zou zeggen dat ik als gewone kijker niet benieuwd ben naar de mens achter de nieuwslezer. Of de politicus. Of de topsporter. Ik wil ook wel weten of bijvoorbeeld een CEO kinderen heeft, omdat ik nieuwsgierig ben naar hoe een topvrouw ambitie en privé combineert." Mmm, ambitie en zorg combineren. Moet alles kunnen? Is het leven maakbaar? "Alleen gedeeltelijk," vindt Eva. En of haar succes genade of verdienste is, ook daar is het antwoord: "Beiden. Ik heb heel veel mooie kansen gekregen, dat is genade. Of geluk. Mijn verdienste is dat ik op het juiste moment ja durfde te zeggen, het aandurfde om het te proberen."

De mens achter het nieuws. Jinek grinnikt en vist een krantenknipsel uit haar tas. Speciaal uitgescheurd voor Bram. Het is een uitspraak van Ivo Niehe. Hij

zegt dat hij niet van complimenten of kritiek houdt, dat hij aandacht wil, maar het heerlijk vindt om met rust te worden gelaten. Dat is zo herkenbaar: "Het lijkt een paradox maar het bestaat moeiteloos naast elkaar. Ik ben ogenschijnlijk extravert, maar eigenlijk heel erg op mezelf. Ach ja, Bram ook." We nemen afscheid. Op de valreep: "Als we bonje hebben, zeg ik hem: Jij moet heel erg uitkijken jongen, want om jou heb ik een topbaan laten schieten." Schaterend schrijdt ze weg op haar prachthakken. De combinatie van ambitie en zelfrelativering is nog nooit zo innemend geweest. ■

"Ik ben ogenschijnlijk extravert, maar eigenlijk heel erg op mezelf"